

122^e Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU) Bangkok (Thailand), 27 maart - 1 april 2010

Officiële opening van de conferentie door H.K.H. Prinses Maha Shakri Sirindhorn.

Inhoud

Samenstelling van de Belgische delegatie	2
Belangrijkste resultaten van de zitting en inbreng van de Belgische delegatie	2
1. Debatten in de commissies en resoluties van de Assemblee	3
• Eerste Commissie: strijd tegen de georganiseerde misdaad	3
• Tweede Commissie: Zuid-Zuid- en driehoekssamenwerking	5
• Derde Commissie: politieke participatie van jongeren	7
• Urgentiepunt: preventie en bestrijding van natuurrampen naar aanleiding van de aardbevingen in Haïti en Chili	8
2. Agenda van de commissies voor de volgende zitting	10
3. Speciale debatten	12
4. Besluiten van de Bestuursraad	14
5. IPU-comités waar Belgische parlementsleden lid van zijn	17
• Uitvoerend Comité	17
• Comité voor de mensenrechten van parlementsleden	21
• Comité Midden-Oosten	22
6. Groep van de Twaalf Plus	24
7. Andere activiteiten van de Belgische delegatie	26

122e Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU)

Bangkok (Thailand), 27 maart - 1 april 2010

[Agenda, programma en basisdocumenten van de zitting](#)¹

Delegaties van 124 van de 155 nationale parlementen die lid zijn van de IPU namen aan de zitting deel.

De voorzitter van de Nationale Assemblee van Thailand, dhr. Chai Chidchob, zat de conferentie voor.

De Assemblee werd toegesproken door:

- dhr. Supachai Panitchpakdi, secretaris-generaal van UNCTAD (*United Nations Conference on Trade and Development*);
- dhr. Michel Sidibé, uitvoerend directeur van UNAIDS
- dhr. Surin Pitsuwan, secretaris-generaal van ASEAN (*Association of Southeast Asian Nations*).

Samenstelling van de Belgische delegatie

- François-Xavier de Donnea, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitter van de Belgische IPU-groep, lid van het comité Midden-Oosten van de IPU, delegatieleider
- Patrick Moriau, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitter van de Belgische IPU-groep
- Geert Versnick, volksvertegenwoordiger, lid van het Uitvoerend Comité en ondervoorzitter van de IPU
- Philippe Mahoux, senator, lid van het comité Mensenrechten van parlementsleden van de IPU
- Alain Destexhe, senator, ondervoorzitter van de commissie Vrede en internationale veiligheid van de IPU-assemblee
- Wouter Beke, senator
- Vanessa Matz, senator
- Roel Deseyn, volksvertegenwoordiger

Belangrijkste resultaten van de zitting en inbreng van de Belgische delegatie

Een [volledig overzicht van de werkzaamheden](#) is te vinden op de website van de IPU.

¹ De website en alle documenten van de IPU zijn beschikbaar in het Engels en het Frans. In dit verslag wordt gelinkt naar de Engelse versie van de website. De Franse versie van dit verslag bevat de links naar de Franse website en documenten.

1. Debatten in de commissies en resoluties van de Assemblée

De Assemblée keurde resoluties goed over de volgende onderwerpen:

- Samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid in de wereldwijde strijd tegen de georganiseerde misdaad, meer bepaald drugshandel, illegale wapenverkoop, mensenhandel en grensoverschrijdend terrorisme (commissie I : Vrede en internationale veiligheid)
- Rol van de parlementen in het ontwikkelen van de Zuid-Zuid- en de driehoekssamenwerking als middel om de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te bespoedigen (commissie II : Duurzame ontwikkeling, financiering van de ontwikkeling en handel)
- De participatie van jongeren aan het democratisch proces (commissie III : Democratie en mensenrechten)
- De rol van de parlementen in het versterken van de solidariteit van de internationale gemeenschap met de bevolking van Haïti en Chili na de vernietigende rampen die ze hebben getroffen en de nood aan dringend optreden in alle rampgevoelige landen om de evaluatie van de risico's, de preventie en het opvangen van de gevolgen van rampen te verbeteren (urgentiepunt).

Het debat in de commissies wordt gevoerd op basis van een of meer rapporten. De rapporteurs stellen ook een ontwerpresolutie voor, waar alle delegaties amendementen op kunnen indienen. Na het debat in commissie wordt een redactiecomité aangesteld om de ontwerpresolutie aan te passen in het licht van de ingediende amendementen. De tekst van het redactiecomité wordt eerst besproken in commissie en vervolgens in de plenaire Assemblée.

• Eerste Commissie : strijd tegen de georganiseerde misdaad

Dhr. Moriau nam het woord in dit debat, waaraan 49 sprekers uit 40 landen deelnamen.

Hij sloot zich aan bij de aanbevelingen van de rapporteurs maar vroeg ook aandacht voor de ruimere sociaal-economische context, meer bepaald de structurele ongelijkheid tussen Noord en Zuid, die een situatie schept waarin de diverse vormen van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad kunnen gedijen.

Hij plaatste ook kritische kanttekeningen bij de reële wil van de internationale gemeenschap om de georganiseerde misdaad efficiënt te bestrijden. Neem de strijd tegen de drughandel: een volledige mislukking ondanks decennia van inspanningen en internationale samenwerking ter zake. De zakencijfers van de drughandel zijn indrukwekkender dan ooit. Een aantal landen zijn door de drughandel volledig ontwricht. Laten we niet hypocriet zijn: men doet alsof men de drughandel bestrijdt. Het is tijd om het over een andere boeg te gooien. Daarbij is het vooral van belang de vraag uit het Noorden te ontmoedigen.

Ook aan de strijd tegen de illegale wapenhandel wordt vooral lippendienst bewezen. Er staan hier enorme nationale belangen op het spel, die een efficiënte bestrijding in de weg staan.

Een ander voorbeeld is de strijd tegen de witwaspraktijken. Een van de factoren die zulke praktijken het meest in de hand werken is het vrije en ongecontroleerde kapitaalverkeer. Een instrument als de Tobin-heffing zou niet alleen goed zijn voor het genereren van middelen voor de ontwikkeling maar ook een gunstig effect hebben op de strijd tegen het witwassen van geld.

Samengevat: als men de georganiseerde misdaad wil bestrijden, zal men anders te werk moeten gaan dan totnogtoe gebeurd is. Spreker pleitte in dat verband ook voor de oprichting van een internationaal hof om de daders van dergelijke misdaden te berechten.

De Assemblee keurde de [resolutie](#) waarmee het debat werd afgesloten bij consensus goed².

De resolutie bevat talrijke algemene aanbevelingen in verband met de strijd tegen diverse aspecten van de georganiseerde misdaad.

Meer concreet stelt de Assemblee onder andere voor om de vervanging van landbouwproductie voor drugs door alternatieve teelten met belastingvrijstelling te stimuleren.

De resolutie roept de parlementen op zich in te zetten voor de totstandkoming van een universeel en ambitieus verdrag betreffende de handel in conventionele wapens. De UNO gaat daarover in 2012 een internationale conferentie bijeenroepen.

Inzake mensenhandel pleit de resolutie onder andere voor strengere controles op adoptie en op het binnenkomen en buitengaan van kinderen aan de landsgrenzen. Zij vraagt ook meer aandacht voor de mensenrechten van de slachtoffers van mensenhandel.

De Assemblee roept de Verenigde Naties op een internationale conferentie te beleggen om de impact van nieuwe vormen van terrorisme te analyseren en na te gaan of de nationale antiterrorismewetten beantwoorden aan de internationale humanitaire en mensenrechtennormen. Zij verwerpt het gebruik van profielen op basis van godsdienst, nationaliteit of etnische afkomst in de strijd tegen het terrorisme. Aan de parlementen wordt gevraagd hun nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met het Internationaal verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme, in het bijzonder wat het witwassen van misdaadgeld betreft.

De resolutie pleit ook voor universele ratificatie van het VN-verdrag tegen corruptie en roept de parlementen op het nieuwe toetsingsmechanisme betreffende de uitvoering van dat verdrag te steunen. Aan de IPU wordt gevraagd initiatieven te nemen om interparlementaire samenwerking in de strijd tegen de fiscale paradijzen te stimuleren.

² De delegatie van Iran maakte bezwaar tegen het gebruik van de notie "gendergelijkheid" in een van de paragrafen (§ 8). Hetzelfde voorbehoud werd geformuleerd in verband met de resolutie over het thema van de Tweede Commissie (§ 24).

Dhr. Destexhe nam deel aan de vergadering van het Bureau van de Eerste Commissie, waarvan hij ondervoorzitter is. De belangrijkste taak van de commissiebureaus bestaat erin om een thema voor de volgende zitting voor te stellen (zie p. 10 van dit verslag).

- **Tweede Commissie: Zuid-Zuid- en driehoekssamenwerking**

Dhr. de Donnea was samen met een parlamentslid uit Zambia, dhr. Given Lubinda, rapporteur over dit onderwerp.

Zij stelden hun [rapport](#) al voor tijdens de vorige assemblee van de IPU in Genève (19-21 oktober 2009). Een korte samenvatting van het rapport is te vinden op pp. 4-5 van het verslag van de Belgische delegatie over die zitting (beschikbaar op deze website).

Op basis van het [eerste debat](#) over hun rapport dat in Genève plaatsvond, stelden de rapporteurs een [ontwerpresolutie](#) op, waarop 101 [amendementen](#) ingediend werden.

Rapporteur de Donnea naast de voorzitter van de Tweede Commissie, dhr. Patrice Martin-Lalande (Frankrijk).

Beide rapporteurs in gesprek met de voorzitter van het redactiecomité, mevr. Judith Troeth (Australië).

Bij het begin van het debat in Bangkok benadrukte dhr. de Donnea dat de samenwerking met zijn co-rapporteur op voorbeeldige wijze verlopen was en hij bedankte dhr. Lubinda daarvoor. Voor een volledige en evenwichtige kijk is het noodzakelijk om steeds twee rapporteurs aan te stellen, één uit het Noorden en één uit het Zuiden.

Spreker gaf vervolgens een overzicht van het eerste deel van het rapport, waarin een balans opgemaakt wordt van de bestaande Zuid-Zuid- en driehoekssamenwerking. Hij kondigde aan dat zijn co-rapporteur nader zou ingaan op de specifieke inbreng van de parlementen ter zake.

Onder Zuid-Zuid-samenwerking verstaat men samenwerking tussen ontwikkelingslanden onderling, meer bepaald tussen de nieuw geïndustrialiseerde of opkomende ontwikkelingslanden en de minder ontwikkelde landen uit het Zuiden. Men spreekt van driehoekssamenwerking wanneer die samenwerking tussen ontwikkelingslanden mee gefinancierd en ondersteund wordt door ontwikkelde landen – vooral de landen die aangesloten zijn bij het *Development Assistance Committee* (DAC) van de OESO – of door multilaterale instellingen.

Bijna twee derde van de periode voor de verwezenlijking van de millennium-doelstellingen (2000-2015) is inmiddels voorbij en men moet vaststellen dat er nog heel wat vooruitgang moet worden geboekt. Bovendien wordt de gemaakte vooruitgang bedreigd door het optreden van drie belangrijke internationale crisissen: de voedselcrisis, de klimaatverandering en de economische en financiële crisis. In het licht van die ontwikkelingen is Zuid-Zuid-samenwerking belangrijker dan ooit, vooral voor de minst ontwikkelde landen.

Zuid-Zuid-samenwerking kent trouwens al een lange geschiedenis en het belang ervan werd meermaals onderstreept, onder meer op de *South Summits* in Havana (2000) en Doha (2005). De Verklaring van Marrakech (2003) en de recente *Accra Agenda for Action* (2008) beklemtoonden eveneens de belangrijke rol van Zuid-Zuid-samenwerking als aanvulling op de klassieke Noord-Zuid-samenwerking.

Zuid-Zuid-samenwerking omvat vier belangrijke dimensies, waaraan in het rapport de Donnea-Lubinda telkens een hoofdstuk gewijd wordt.

Het eerste luik handelt over ontwikkelingssamenwerking tussen de landen van het Zuiden. Volgens recente cijfers vertegenwoordigt die 8 à 10 % van de totale ontwikkelingssamenwerking. Waar in het verleden vooral buurlanden werden geholpen, is bijvoorbeeld China in toenemende mate ook actief in Afrika. Het tweede luik gaat over handel. Het aandeel van de ontwikkelingslanden in de wereldhandel is gestegen van 29 % (1996) tot 37 % (2006).

Ook de directe buitenlandse investeringen in het Zuiden, het derde luik van de Zuid-Zuid-samenwerking, zijn gestegen van 8 % van het totaal (1990) tot 15 % (2007).

Het laatste luik handelt over regionale en grensoverschrijdende samenwerking voor ontwikkeling. Regionale integratie heeft als belangrijkste doelstellingen politieke stabiliteit, economische ontwikkeling en het beheer van regionale publieke goederen. De Afrikaanse Unie heeft aangetoond dat integratie essentieel is voor kleine economieën in het licht van de globalisering.

Aan het debat dat volgde op de inleidende uiteenzettingen van de rapporteurs namen 38 sprekers deel.

Dhr. de Donnea maakte als rapporteur ook ambtshalve deel uit van het redactiecomité dat na het debat bijeenkwam om de ingediende amendementen te bespreken en de ontwerpresolutie aan te passen. Ongeveer een derde van de amendementen werd geheel of gedeeltelijk overgenomen. De door het redactiecomité voorgelegde [resolutie](#) werd in de Tweede Commissie unaniem en in de Assemblee bij consensus goedgekeurd (de delegatie van Iran maakte in de Assemblee nog voorbehoud bij een van de paragrafen - zie voetnoot 2).

De resolutie pleit voor versterking van de Zuid-Zuid- en de driehoekssamenwerking en voor het duidelijk afstemmen ervan op de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling.

De donorlanden uit het Noorden worden aangespoord om, naast hun traditionele bilaterale en multilaterale hulp, middelen te investeren in driehoekssamenwerking en in de financiering van het VN-fonds voor Zuid-Zuid-samenwerking. Zij moeten er ook op aandringen dat de multilaterale financiële instellingen zoals de Wereldbank, het Internationaal Muntfonds en de regionale ontwikkelingsbanken programma's ontwikkelen om handel en investeringen tussen landen van het Zuiden aan te moedigen. In de regionale ontwikkelingsbanken van het Zuiden moet vers kapitaal worden ingebracht.

De donorlanden uit het Zuiden dienen meer duidelijkheid te geven over de aard en de omvang van hun hulpstromen en moeten ook de kwaliteit van hun hulpverlening verbeteren, door af te zien van gebonden hulp en rekening te houden met de normen die in de Verklaring van Parijs en het Accra-actieplan vooropgesteld worden. Zij mogen niet uit eigenbelang de ogen sluiten voor het gebrek aan democratie en goed bestuur in de landen die zij steunen. De landen uit het Zuiden moeten ook zo spoedig mogelijk de zgn. São Paulo-onderhandelingsronde voor een omvattend systeem van handelspreferenties tussen ontwikkelingslanden tot een goed einde brengen, want dat zou een geweldige impuls geven aan de Zuid-Zuid-handelsstromen.

De Assemblee vestigt verder de aandacht op de dynamiek en het succes van de niet-gouvernementele Zuid-Zuid-netwerken, in het bijzonder die van vrouwen.

Ten slotte vraagt de Assemblee dat de belangrijke rol van de parlementen in het bevorderen en het doeltreffender maken van de Zuid-Zuid-samenwerking erkend wordt, in het bijzonder door de UNO. In het slotdocument van de Conferentie op hoog niveau over de Zuid-Zuid-samenwerking die de Verenigde Naties in december 2009 in Nairobi hielden, wordt van die rol geen gewag gemaakt. De IPU was op die conferentie aanwezig met een delegatie, waar dhr. de Donnea deel van uitmaakte.

• **Derde Commissie: politieke participatie van jongeren**

Dhr. Beke nam het woord in dit debat, waaraan 62 sprekers deelnamen.

Het belangrijkste probleem voor de politieke participatie van jongeren, aldus dhr. Beke, is dit: hoe kunnen jonge mensen vertrouwen hebben in de politiek, hoe kunnen wij jonge mensen vertrouwen geven in de politiek,

- als de politiek er in Kopenhagen niet in slaagt tot een akkoord te komen over energiegebruik en de toekomst van ons milieu;
- als de politiek geen vrede en veiligheid in de wereld kan garanderen;
- als de politiek niet kan verhinderen dat Wall Street geldspelletjes blijft spelen en de internationale economie vernietigt;
- als de politiek geen afdoende en doeltreffende antwoorden vindt op de uitdagingen voor de volgende generatie?

Spreker zei, in tegenstelling met de rapporteur, geen voorstander te zijn van quota om de vertegenwoordiging van jongeren in het parlement en allerlei beslissingsorganen te bevorderen. Volgens hem ligt het echte probleem niet daar. In België bijvoorbeeld krijgen politiek geïnteresseerde jongeren kansen van hun partij.

Het echte probleem is het gebrek aan vertrouwen. Jonge mensen hebben behoefte aan vertrouwen. Zij zijn de toekomst en zij moeten kunnen geloven dat zij de maatschappij kunnen veranderen en de wereld beter kunnen maken, de aarde groener, ons planetair dorp veiliger en vrij van kernwapens, de wereldeconomie menselijker en duurzamer.

Dat is wij wat op internationaal vlak moeten doen om het vertrouwen van de jonge generatie terug te winnen en hun geloof in de toekomst te herstellen. De IPU kan daar een bescheiden rol in spelen.

In de [resolutie](#) die de Assemblee goedkeurde wordt het idee van quota enkel als een mogelijkheid vermeld (§ 13). Tijdens de bespreking in de commissie van de resolutie die het redactiecomité voorstelde, werd vooral gediscussieerd over de paragraaf die ervoor pleit de minimumleeftijd om te stemmen en de minimumleeftijd om verkozen te worden op elkaar af te stemmen (§ 14). Verscheidene delegaties hadden daar bezwaar tegen (Algerije, India, Jemen). De tekst werd niettemin goedgekeurd. Bij de bespreking in de Assemblee heeft de delegatie van India haar verzet tegen de aanbeveling bevestigd, omdat ze in strijd is met de Indiase grondwet.

De resolutie erkent de afnemende belangstelling bij jongeren voor formele politieke activiteit maar wijst erop dat jongeren zich vaak wel actief inschakelen in informele politieke initiatieven, zoals campagnes van ngo's.

Zij vraagt dat parlementen jeugdkwesties systematisch in al hun werkzaamheden integreren (*mainstreaming*) en toezien op de volledige uitvoering van het VN-kinderrechtenverdrag in hun land. Parlementen moeten jongeren ook zoveel mogelijk bij hun werkzaamheden en bij het democratische proces in het algemeen betrekken, onder andere door gebruik te maken van de moderne informatie- en communicatie-technologieën. Daarbij moet gewaakt worden over gelijke kansen voor jongens en meisjes, maar ook voor gehandicapten en voor jongeren uit achtergestelde milieus.

De resolutie vraagt tot slot dat ook de IPU zelf meer aandacht besteedt aan jeugdzaken. Dat kan op verschillende manieren: door jeugdorganisaties te betrekken bij de activiteiten; door in het kader van het IPU-programma ter bevordering van de democratie een luik "jeugd" uit te werken, naar analogie met het bestaande luik "vrouwen", en door maatregelen te nemen om de inbreng van jonge parlementsleden in het werk van de IPU te bevorderen (bijv. een aparte vergadering van jonge parlementsleden; waken over de aanwezigheid van jonge parlementsleden in de delegaties die aan de IPU-conferenties deelnemen).

- **Urgentiepunt: preventie en bestrijding van natuurrampen naar aanleiding van de aardbevingen in Haïti en Chili**

De Assemblee voegt ook altijd een urgentiepunt toe aan haar agenda. In Bangkok koos zij voor een combinatie van voorstellen van verschillende landen (Cuba, Frankrijk, Oeganda, Thailand, Uruguay en het Verenigd Koninkrijk).

Er was een concurrerend voorstel van Palestina (namens de groep van Arabische landen) en van Iran over het thema: "Israëlische schendingen van de religieuze en culturele rechten van het Palestijnse volk, meer bepaald in en rond Jeruzalem, verwerping van de aankondiging door Israël dat het de Haram al-Ibrahimi en Bilal Ibn Rabah moskeeën en de muren van de Jeruzalemse oude stad aan zijn lijst van nationale erfgoedsites wil toevoegen, en noodzaak van een intrekking van alle Israëlische nederzettingsactiviteiten, in het bijzonder in Oost-Jeruzalem".

Dat voorstel haalde echter bij de stemming in de Assemblee niet de vereiste meerderheid van twee derde van de stemmen. De [Belgische delegatie](#) stemde voor het andere voorstel.

Het gekozen urgentiepunt werd zonder debat doorverwezen naar een redactiecomité, dat een korte [resolutie](#) uitwerkte, die de Assemblee unaniem goedkeurde.

De resolutie looft het optreden van de nationale overheden en de internationale gemeenschap na de aardbevingen in Haïti en Chili en vraagt dat er in het geval van Haïti na de noodhulp voldoende langetermijnhulp komt, gelet op het feit dat de infrastructuur van het land zo goed als volledig heropgebouwd moet worden.

Meer algemeen roept de resolutie de regeringen van getroffen landen op om van de inschatting van het risico op rampen een integraal onderdeel te maken van hun planning voor herstel en reconstructie. De rampgevoeligheid van alle cruciale openbare voorzieningen zoals scholen en ziekenhuizen moet in kaart gebracht worden, om ze bestand te kunnen maken tegen aardbevingen, overstromingen en stormen. De vermindering van het risico op rampen moet een onderdeel worden van de programma's voor armoedebestrijding en van het beleid om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. De parlementen moeten ervoor zorgen dat daarvoor de nodige middelen worden uitgetrokken.

De bescherming van vrouwen en kinderen in rampsituaties verdient bijzondere aandacht, omdat zij in zulke omstandigheden kwetsbaarder zijn voor misbruik, onder andere mensenhandel.

De resolutie vraagt tot slot een meer gecoördineerd internationaal optreden in geval van grote rampen. Aan de juridische voorbereiding van dergelijk optreden werd een speciaal debat gewijd, in samenwerking met het Rode Kruis (zie pp. 12-13).

2. Agenda van de commissies voor de volgende zitting

Twee van de drie thema's die de commissies kozen voor hun volgende zitting waren voorstellen van **dhr. Destexhe**.

Eerste Commissie : Vrede en internationale veiligheid

“Uitbouw van een goed wettelijk kader om verkiezingsgeweld te voorkomen, de waarneming van verkiezingen te verbeteren en te zorgen voor een vreedzame machtsoverdracht”

Het Bureau van de Eerste Commissie koos dit thema uit zeven voorstellen. De woorden “de waarneming van verkiezingen te verbeteren” stonden niet in het oorspronkelijke voorstel van dhr. Destexhe maar werden tijdens de bespreking in het Bureau op voorstel van de voorzitter van de commissie toegevoegd.

Dhr. Destexhe was als ondervoorzitter van de Eerste Commissie bij die bespreking aanwezig. Hij wees op de actualiteit van het thema. Verkiezingsgeweld en het niet aanvaarden van de uitslag van verkiezingen zijn fenomenen waar men zich ook in de Verenigde Naties zorgen over maakt. Bovendien hebben parlementsleden in het debat over zo een thema een duidelijke meerwaarde te bieden.

Senator Destexhe overlegt met een lid van het Bureau van de Eerste Commissie, dhr. J.D. Seelam (India).

Het voorstel van dhr. Destexhe kreeg in het Bureau het meeste steun. Er was echter ook steun voor een voorstel over de toegang tot water als basisrecht en noodzakelijke voorwaarde voor vrede en internationale veiligheid (Slovenië) en in mindere mate voor een voorstel over de bescherming van het culturele patrimonium, meer bepaald de heilige plaatsen in Jeruzalem (Verenigde Arabische Emiraten) en een voorstel over de democratisering van de VN-organen die voor vrede en internationale veiligheid moeten zorgen (India).

Het Bureau koos uiteindelijk voor het voorstel van dhr. Destexhe, zoals geamendeerd door de commissievoorzitter. De Eerste Commissie en de Assemblée hebben het advies van het Bureau gevolgd.

Derde Commissie: Democratie en mensenrechten

“Doorzichtigheid en verantwoording in de financiering van politieke partijen en verkiezingscampagnes”

Er waren in totaal tien voorstellen, waaronder een tweede voorstel dat de Belgische delegatie op initiatief van **dhr. Mahoux** ingediend had (“De bescherming van het parlementaire mandaat tegen uitsluiting of afzetting tijdens de legislatuur”).

De andere voorstellen gingen onder andere over de gezondheid en het welzijn van ouderen (India), de vluchtelingenproblematiek (Panama en Zambia), respect voor de uitslag van verkiezingen (Panama) en de bescherming van kinderen tegen armoede, oorlog en natuurrampen (Verenigd Koninkrijk).

Dhr. Destexhe werd ook aangesteld als rapporteur van de Derde Commissie voor het gekozen thema. Zijn co-rapporteur is een parlamentslid uit Zuid-Afrika, mevr. Mmamoloko Tryphosa KUBAYI.

Zij dienen het rapport en de ontwerpresolutie op te stellen die als basis zullen dienen voor het debat in de commissie tijdens de lentezitting van volgend jaar (Panama City, 15-20 april 2011). Op de volgende zitting van de Assemblee in Genève (4-6 oktober 2010) zal er al een paneldebat zijn waar de rapporteurs een eerste versie van hun rapport zullen voorstellen. De behandeling van onderwerpen in de commissies van de Assemblee verloopt immers in twee fasen: paneldebat tijdens de herfstsitting; formele bespreking en goedkeuring van de resolutie tijdens de lentezitting van het jaar daarna.

3. Speciale debatten

Tijdens de zitting vonden verscheidene paneldebatten, informatievergaderingen en workshops plaats.

Dhr. de Donnea nam deel aan een interactieve infosessie met als titel “Voor een doeltreffende ontwikkelingshulp: wat elk parlementslid moet weten”.

Tijdens de vergadering werd een [praktische nota](#) voorgesteld, getiteld *Making aid work* en bedoeld om parlementsliden te helpen hun toezichttaak in verband met ontwikkelingshulp uit te oefenen en zo bij te dragen tot een meer doeltreffende besteding van de middelen.

Dhr. de Donnea³ werkte als parlementair raadgever mee aan de totstandkoming van die nota, die voor de IPU een nieuw soort van publicatie is. Beknopt en concreet, en enkel beschikbaar online (in het Engels), richt de nota zich tot alle parlementsliden, ongeacht hun voorkennis inzake ontwikkelingssamenwerking. Ze legt in niet-technische taal uit wat het probleem is, wie de verschillende actoren zijn, welke principes meespelen en wat parlementsliden concreet kunnen doen, in samenwerking met regeringen, donoren en burgerorganisaties, om ontwikkelingshulp doeltreffender te maken. Het is een open document, bedoeld om bijgewerkt te worden op basis van feedback van de gebruikers.

De nota is opgebouwd rond de zgn. beleidscyclus: formulering van een nationale ontwikkelingsstrategie, uitvoering van die strategie via wetten en de toekenning van begrotingsmiddelen en controle van de resultaten. De nota laat aan de hand van voorbeelden zien welke hervormingen in elk van die fasen tot betere resultaten kunnen leiden.

De nota is het product van een samenwerking tussen de IPU en een groot aantal experts en organisaties. De belangrijkste partner voor dit project was de *Capacity Development for Development Effectiveness (CDDE) Facility*, een samenwerkingsverband van de Aziatische Ontwikkelingsbank, het ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan, het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) en de Wereldbank.

Naast de vermelde publicatie werden tijdens de workshop ook vier veldstudies van de IPU voorgesteld over de wijze waarop de parlementen van Tanzania, Zambia, Cambodja en Vietnam het probleem van de doeltreffendheid van de ontwikkelingshulp hebben aangepakt.

³ Als rapporteur van de Tweede Commissie lag dhr. De Donnea mee aan de basis van een belangrijke resolutie over parlementaire controle op de openbare ontwikkelingshulp die de IPU-Assemblee in april 2008 goedkeurde. Sindsdien is hij nauw betrokken bij alle activiteiten van de IPU in verband met ontwikkeling en doeltreffendheid van de ontwikkelingshulp. Zo werkt hij actief mee aan de IPU-inbreng in het DCF (*Development Cooperation Forum*) van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties. Ook in zijn rapport over Zuid-Zuid-samenwerking vormt de doeltreffendheid van de ontwikkelingshulp een belangrijk thema.

Andere speciale debatten gingen over :

- nucleaire ontwapening;
- de verwezenlijking van millenniumdoelstellingen 4 en 5 (terugdringen van de kindersterfte en van medische complicaties bij de zwangerschap)
- toepassing van het VN-kinderrechtenverdrag
- bescherming van de oceanen
- juridische voorbereiding van internationale noodhulpoperaties in geval van rampen
- universele geboorteregistratie.

4. Besluiten van de Bestuursraad

De Bestuursraad is de IPU-instantie die het beleid en de werking van de organisatie bepaalt en controleert, in tegenstelling met de Assemblee, die de politieke standpunten van de IPU goedkeurt. Elk lidparlement heeft in de Raad drie stemmen (twee, indien alleen mannen of alleen vrouwen afgevaardigd worden).

De **Belgische afgevaardigden** waren dhr. de Donnea, dhr. Versnick en mevr. Matz.

- De Raad keurde de **financiële resultaten** van 2009 goed. Het boekjaar werd afgesloten met een operationeel overschot van meer dan 3 % (500.000 Zwitserse frank). Het residuaire pensioenfonds van de IPU⁴ verloor echter opnieuw een stuk van zijn waarde door de financiële crisis, zij het minder dan in 2008, en staat voor 650.000 Zwitserse frank in het rood. De financiële reserves vielen daardoor terug tot minder dan 5 miljoen Zwitserse frank, ongeveer een derde van de jaarlijkse uitgaven. De financiële toestand van de organisatie blijft niettemin gezond, te meer omdat de vooruitzichten voor 2010 hoopgevend zijn. Zo lijkt de waarde van het IPU-pensioenfonds zich te herstellen.

De Raad keurde ook enkele wijzigingen goed in de begroting voor 2010, evenwel zonder verhoging van de totale uitgaven. Het betreft vooral extra uitgaven in verband met de 3e Wereldconferentie van parlementsvoorzitters (Genève, 19-21 juli 2010), onder andere voor de productie van een rapport over de bijdrage van de parlementen aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen. Dat rapport moet, samen met de verklaring die de Conferentie van parlementsvoorzitters zal goedkeuren, de bijdrage van de IPU worden aan de tussentijdse evaluatietop van de VN over de millenniumdoelstellingen (New York, 19-22 september 2010).

- De Raad kreeg zoals steeds een overzicht van de activiteiten van de IPU in samenwerking met de UNO en diverse organisaties van het VN-systeem (UNDP, UNIFEM, UNAIDS, Wereldgezondheidsorganisatie, Wereldhandelsorganisatie) sinds de vorige assemblee (oktober 2009). Hij nam ook kennis van een nota waarin de evolutie van de betrekkingen tussen de IPU en de VN sinds 2005 geschetst wordt. Beide documenten zijn beschikbaar in de [IPU-brochure met de resultaten van de zitting](#), pp. 51-56.

De **samenwerking met de Verenigde Naties** is voor de IPU een strategische prioriteit. 2010 wordt een belangrijk jaar voor de ontwikkeling van de institutionele relaties tussen beide organisaties. In het najaar heeft in de Algemene Vergadering van de VN voor het eerst een afzonderlijk debat plaats over de samenwerking tussen de Verenigde Naties, de parlementen en de IPU (vroeger kwam dat onderwerp aan bod in het kader van een ruimer tweejaarlijks debat over de relaties tussen de VN en “andere organisaties”). De IPU hoopt dat het debat zal uitmonden in een resolutie met een duidelijke oriëntatie voor de toekomst. Tijdens de volgende zitting in oktober 2010 zal de Raad zijn aanbevelingen daarover

⁴ De IPU is sinds 2005 aangesloten bij het pensioenfonds van de Verenigde Naties, maar blijft zelf instaan voor de pensioenen van de personeelsleden die voor die datum gepensioneerd werden.

formuleren. Als voorbereiding op dat debat voert de IPU een enquête uit bij haar leden over de manier waarop zij hun werkzaamheden in verband met de VN organiseren.

- De Raad werd geïnformeerd over de voorlopige resultaten van het debat in het Uitvoerend Comité (zie p. 17 en volgende) over de mogelijkheid en de wenselijkheid van een **nieuwe juridische grondslag voor de IPU in de vorm van een internationaal verdrag**. Een beknopte nota daarover is beschikbaar in de [IPU-brochure met de resultaten van de zitting](#), pp. 56-58.

Het idee is dat de Staten een verdrag zouden sluiten om in de IPU samen te werken via hun parlementen (en dus niet via hun regeringen, zoals gebruikelijk is wanneer Staten bij verdrag een internationale organisatie oprichten), met als doel de democratie op nationaal en internationaal niveau te versterken. De IPU zou dus een parlementaire instelling blijven, maar zou door de uitdrukkelijke verbintenis van de Staten haar politieke en diplomatieke status aanzienlijk versterkt zien, ook ten aanzien van andere internationale organisaties en vooral dan de VN.

De voorzitter van de IPU beklemtoonde dat de reflectie over dat innovatieve, om niet te zeggen revolutionaire idee alle tijd zou krijgen. Tijdens de zitting in Bangkok had elke geopolitieke groep⁵ al een hoorzitting met de secretaris-generaal van de IPU om erover van gedachten te wisselen.

De voorzitter riep alle leden en geopolitieke groepen op verder na te denken en experts en regeringen te consulteren. Hij beloofde dat de voorgelegde nota regelmatig bijgewerkt zou worden aan de hand van de opgeworpen vragen en dat het Uitvoerend Comité met alle opmerkingen terdege rekening zou houden.

Hij meldde ten slotte dat hij het idee ook wilde voorleggen aan de Wereldconferentie van parlementsvoorzitters in juli.

- De Raad kreeg, zoals elk jaar, een rapport over de **activiteiten van de IPU om de parlementen te versterken en de democratie te bevorderen**. Het rapport is te bekomen bij het secretariaat van de Belgische IPU-groep (zie de contactpagina op deze website).

De IPU concentreert zich op vijf sectoren:

- capaciteitsversterking van parlementen op individuele en groepsbasis
- bescherming van de mensenrechten
- kinderrechten
- gendergelijkheid
- normbepaling voor parlementen op het vlak van democratie en bevordering van de kennis over het parlement als instelling.

De activiteiten in kwestie worden meer en meer gefinancierd met giften van externe donoren (in 2009 2 miljoen Zwitserse frank, ongeveer 13 % van de totale inkomsten). De Belgische regering heeft 200.000 € toegezegd om over een periode van drie jaar projecten van de IPU in samenwerking met de *Sahel and West Africa Club* van de OESO te ondersteunen. De projecten hebben betrekking op de strijd tegen kinderarbeid op cacaoplantages.

⁵ De IPU telt zes [geopolitieke groepen](#): de Afrikaanse groep, de groep van de Arabische landen, de groep Azië/Stille Oceaan, de Euraziatische groep, de Latijns-Amerikaanse groep (GRULAC) en de groep van de Twaalf Plus. België maakt deel uit van de Twaalf Plus-groep (zie p. 24).

De Raad keurde ook het IPU-programma goed voor de Internationale Dag van de democratie (15 september). Die dag werd op initiatief van de IPU door de Verenigde Naties ingesteld en wordt in 2010 voor de derde keer gevierd. Het thema dit jaar is: "Politieke verantwoording: versterking van de banden tussen parlement en burger". De IPU zal onder andere een regionale conferentie over dat thema organiseren in Azië en, zoals de vorige jaren, informatiemateriaal (affiche, brochure) ter beschikking stellen, dat de parlementen voor hun eigen activiteiten naar aanleiding van die dag kunnen gebruiken.

- De Raad nam opnieuw een verklaring aan waarin hij oproept tot de afschaffing van de **reisbeperkingen op basis van HIV-status** die in een 50-tal landen nog steeds van kracht zijn. Een jaar geleden keurde de Raad ook al zo een oproep goed. De tekst van de verklaring is te vinden in de [IPU-brochure met de resultaten van de zitting](#), pp. 58-59.
- De Raad werd geïnformeerd over de voorbereiding van de [Wereldconferentie van parlementsvoorzitters](#) die van 19 tot 21 juli 2010 in het gebouw van de Verenigde Naties in Genève zal plaatshebben.

De IPU organiseert die conferentie voor de derde keer. Net als de twee vorige edities, in 2000 en 2005, heeft de conferentie plaats in de aanloop naar een VN-top over de millenniumdoelstellingen.

Hoewel de IPU de conferentie organiseert, is het toch geen IPU-evenement in de strikte zin: de voorzitters van de parlementen van alle soevereine staten in de wereld zijn uitgenodigd, niet alleen de voorzitters van de parlementen die lid zijn van de IPU.

Het thema van de conferentie is: "Parlementen in een wereld in crisis: instaan voor democratische verantwoording in de wereld ten behoeve van het algemeen welzijn". Er zullen rapporten voorgesteld worden over:

- de wijze waarop de parlementen hun werkzaamheden in verband met de VN organiseren;
- de bijdrage van de parlementen aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen;
- normbepaling voor democratische parlementen;
- versterking van de relaties tussen de IPU en de VN.

Er zullen ook twee interactieve paneldebatten zijn, over wat er nog moet gebeuren om de millenniumdoelstellingen te halen tegen 2015 en over de wijze waarop het vertrouwen van de bevolking in het parlement versterkt kan worden.

De conferentie wordt voorbereid door een speciaal comité, waar **dhr. Versnick** als ondervoorzitter van de IPU deel van uitmaakt. Hij werd ook aangezocht om het rapport over de versterking van de relaties tussen de IPU en de VN op de conferentie voor te stellen.

Het voorbereidingscomité stelde een ontwerpverklaring op, die begin maart aan alle parlementsvoorzitters voor commentaar en amendering werd toegestuurd. Het comité zal op 7-8 mei 2010 opnieuw vergaderen om de ontwerpverklaring in het licht daarvan aan te passen.

5. IPU-comités waar Belgische parlementsleden lid van zijn

• Uitvoerend Comité

Het [Uitvoerend Comité](#) telt 15 verkozen leden en bereidt alle beslissingen van de Raad voor.

Dhr. Versnick is sinds oktober 2006 lid van het Uitvoerend Comité voor een periode van vier jaar. Hij maakte er van 1998 tot 2002 ook al deel van uit.

Dhr. Versnick werd verkozen tot **ondervoorzitter van het Uitvoerend Comité**, de tweede hoogste functie in de IPU na de voorzitter. De ondervoorzitter van het Uitvoerend Comité vervangt ambtshalve de IPU-voorzitter in zijn statutaire functies, wanneer hij die om een of andere reden niet kan uitoefenen.

De ondervoorzitter van het Uitvoerend Comité is een van de zes ondervoorzitters van de IPU. Elke geopolitieke groep van de IPU heeft een ondervoorzitter, die gekozen moet worden onder de leden van het Uitvoerend Comité. Dhr. Versnick was al ondervoorzitter van de IPU voor de Twaalf Plus-groep sinds oktober 2009.

De ondervoorzitters voeren de taken uit waar de voorzitter ze mee belast. Zij kunnen de IPU bijvoorbeeld vertegenwoordigen op evenementen van derden of de voorzitter vervangen op gespecialiseerde IPU-conferenties in hun eigen regio.

Dhr. Versnick nam het woord over de volgende kwesties.

➤ IPU-lidmaatschap

Dhr. Versnick wees op het feit dat het lidmaatschap van een aantal landen die de laatste jaren lid werden van de IPU, weinig stabiel is door het feit dat zij hun financiële verplichtingen ten aanzien van de organisatie (betaling van de lidmaatschapsbijdrage) niet nakomen. Het meest extreme voorbeeld is dat van een parlement dat toegelaten werd in 2005, nooit één Zwitserse frank lidmaatschapsgeld betaalde, daarom na drie jaar al geschorst werd zoals de statuten voorschrijven, en nu opnieuw wil toetreden. Men moet begrip opbrengen voor de financiële problemen die sommige parlementen kennen. De IPU heeft de minimumbijdrage voor de armste landen recent al met meer dan de helft verlaagd en de mogelijkheid van schuldkwijtschelding ingevoerd. Kandidaat-parlementen moeten echter ook beseffen dat het weinig zin heeft lid te worden als er geen enkele garantie is dat zij hun bijdrage gaan kunnen betalen.

➤ Financiën

Dhr. Versnick vroeg meer uitleg over de vooruitzichten in verband met het residuaire pensioenfonds van de organisatie. Voor de rest verklaarde hij tevreden te zijn met de financiële resultaten van 2009 en de al bij al beperkte weerslag op de reserves.

Hij feliciteerde het secretariaat voor de transparante financiële rapportering en deed enkele suggesties voor verbetering, meer bepaald in verband met de rapportering over activiteiten die door externe donoren gefinancierd worden.

Zijn eerste voorstel was dat men in het werkprogramma dat samen met de begroting van de IPU goedgekeurd wordt en dat vervolgens ook de basis vormt voor de rapportering over de financiële resultaten na afloop van het boekjaar, voor elke activiteit duidelijk zou aangeven of ze met interne of externe middelen gefinancierd wordt. De interne en externe controleurs van de financiële resultaten van 2009 maakten ook die opmerking.⁶

Dhr. Versnick vroeg dat men in de financiële rapportering ook dieper zou ingaan op het wel en wee van de geplande projecten die van externe financiering afhangen. Nu wordt in het financieel verslag voor sommige projecten wel vermeld dat er geen financiering voor gevonden werd, maar die informatie is niet eenduidig genoeg.

De IPU krijgt altijd minder externe financiering dan begroot (in 2009 werd 38 % van het doelcijfer gehaald), wat impliceert dat vele projecten niet uitgevoerd kunnen worden. Een deel van de externe financiering is geoormerkt (de donor bepaalt de bestemming). De IPU krijgt echter ook vrij veel open externe financiering, wat zeer positief is, want het betekent dat de organisatie in functie van haar eigen prioriteiten kan bepalen waar ze die middelen aan besteedt. Het financieel verslag zou meer informatie moeten geven over de reden waarom die middelen gebruikt werden om project x uit te voeren en niet project y.

Uit de cijfers blijkt dat er ook altijd middelen zijn (al dan niet geoormerkt) die niet gebruikt werden. Daar moet ook een verklaring voor gegeven worden.

➤ Mogelijk nieuw samenwerkingsakkoord van de IPU met de VN

De IPU heeft sinds 1996 een samenwerkingsovereenkomst met de UNO. Die overeenkomst is echter zeer algemeen en bovendien heeft de samenwerking tussen beide organisaties zich sindsdien sterk uitgebreid.

Het Uitvoerend Comité besprak een nota met talrijke ideeën over de inhoud van een mogelijk nieuw samenwerkingsakkoord. Het is de bedoeling dat de IPU eerst bepaalt wat zij zelf van zo een akkoord verwacht om daarover dan te gaan onderhandelen met de VN. De nota werd eerder al besproken tijdens een buitengewone zitting van het Uitvoerend Comité (uitgebreid met enkele parlementsvoorzitters) op 16-17 februari 2010.

De kwestie van een nieuw samenwerkingsakkoord met de VN hangt nauw samen met de discussie over een nieuwe juridische grondslag voor de IPU. Een van de belangrijkste redenen om van de IPU een verdragsorganisatie te maken, is juist dat de samenwerking met de VN daardoor een totaal nieuwe dimensie kan krijgen. Het Uitvoerend Comité heeft de twee onderwerpen trouwens samen behandeld. Dat neemt niet weg dat de IPU ook in haar huidige vorm op een update van het bestaande akkoord kan aansturen.

⁶ De rekeningen van de IPU worden zowel extern als intern gecontroleerd. De externe controle gebeurde voor 2009 door een hoge ambtenaar van het Noorse Rekenhof, de interne controle door een Tsjechisch en een Indisch parlements lid.

Alvorens te gaan denken aan een opsomming van concrete bepalingen die men in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgenomen wil zien, dient de IPU eerst uit te maken hoe ambitieus zij haar rol als parlementaire tegenhanger van de VN wil invullen, aldus dhr. Versnick. Het delicate punt daarbij is: ambieert de IPU een rol als instrument voor parlementair toezicht op het werk van de VN? Is dat realistisch? Totnogtoe heeft de IPU er zich vooral op toegelegd de parlementen beter te informeren over de grote VN-dossiers, ze te helpen om hun regering op dat punt beter te controleren en parlementsleden kansen te bieden om in de VN aan het woord te komen.

Wat de concrete voorstellen in verband met de inhoud van een nieuw samenwerkingsakkoord betreft, meende dhr. Versnick dat de IPU goed het onderscheid voor ogen moest houden tussen de elementen die enkel mogelijk zijn als de IPU een internationale organisatie op basis van een verdrag wordt en de elementen die ook zonder wijziging van de juridische basis van de IPU kunnen. Misschien kan men beter al met die laatste beginnen, gelet op de twijfels over de haalbaarheid van een IPU-verdrag (zie hieronder). Om verstandig met de VN te kunnen onderhandelen, is het ook nodig dat de IPU eerst voor zichzelf uitmaakt wat haar prioritaire desiderata zijn.

Het Uitvoerend Comité trok nog geen conclusies over dit onderwerp. Het debat zal op de volgende zitting worden voortgezet.

➤ Juridische grondslag van de IPU

Het Uitvoerend Comité vatte het debat over deze kwestie aan tijdens de vorige assemblee in Genève (oktober 2009). Het debat werd voortgezet tijdens de speciale zitting van het comité in februari 2010. Daar werd ook een sneuveltekst voor een mogelijk verdrag over de IPU voorgelegd, die was uitgewerkt door een expert internationaal publiek recht, prof. Goodwin-Gill (Oxford University).

Dhr. Versnick in gezelschap van de secretaris-generaal van de IPU, dhr. Anders B. Johnsson, na afloop van een bijeenkomst van het Uitvoerend Comité.

Uit dat debat kwamen twee documenten voort: een nota over het waarom van zo een ingrijpende hervorming van de organisatie en een bijgewerkte ontwerptekst voor een verdrag, die in grote mate rekening hield met de talrijke opmerkingen die diverse leden van het Uitvoerend Comité, onder wie dhr. Versnick, hadden gemaakt. Die twee documenten vormden de basis voor de besprekingen in Bangkok.

Dhr. Versnick was van oordeel dat het in dit stadium geen zin had verder in te gaan op de details van een mogelijke conventie. Men moet eerst het principedebat voeren: willen de leden die omvorming van hun organisatie? Als de consensus voldoende groot is om het minstens te proberen, kan het Uitvoerend Comité best een werkgroep oprichten om alle aspecten te onderzoeken. Spreker stelde voor dat de secretaris-generaal om te beginnen het idee in alle geopolitieke groepen zou gaan toelichten.

Zijn voorstellen werden gevolgd. Ook werd beslist om voorlopig enkel de nota over het waarom van de hervorming onder de leden te verspreiden.

Na afloop van de hoorzittingen van de secretaris-generaal met de geopolitieke groepen werd vastgesteld dat er vooral in de Twaalf Plus-groep veel scepticisme over het project was. Ook in de Arabische groep werden twijfels geuit over het nut van een dergelijke stap. De Latijns-Amerikaanse en de Afrikaanse groep stonden positief tegenover het voorstel. Uit de Euraziatische groep en de groep Azië-Stille Oceaan kwamen nog geen echo's.

Het debat wordt tijdens de volgende zitting voortgezet.

Andere onderwerpen waarover dhr. Versnick in het Uitvoerend Comité het woord nam, waren:

- de modaliteiten van de herfstassemblee van 2012 (die zal uitzonderlijk in een gastland plaatshebben, namelijk Canada, en niet in Genève);
- de evaluatie van de nieuwe structuur van de herfstassemblees (de reacties van de delegaties zijn zo uiteenlopend dat de kwestie uitgesteld werd tot de volgende vergadering);
- de werking van de bureaus van de vaste commissies (na kritiek op de wijze waarop die bureaus de thema's voor de volgende zitting kiezen, besloot het comité hun werking op zijn volgende vergadering onder de loep te nemen).

Het Uitvoerend Comité keurde ook enkele voorstellen van reglementswijzigingen goed, onder andere een amendement op het reglement van het IPU-secretariaat om een duidelijke **procedure voor de verkiezing van de secretaris-generaal** vast te leggen.

Over die procedure was heel wat te doen naar aanleiding van de (derde) vernieuwing van het mandaat van de uittredende secretaris-generaal tijdens de vorige assemblee in oktober 2009. Op voorstel van het Uitvoerend Comité werd over die vernieuwing beslist door een (geheime) stemming in de Raad. Vooral in de Twaalf Plus-groep vond men dat er een open competitie had moeten komen voor de functie, ongeacht of de uittredende secretaris-generaal kandidaat was of niet. Uiteindelijk legde de Twaalf Plus-groep zich bij het standpunt van de meerderheid neer maar stelde hij voor de toekomst een nieuwe regeling voor.

Die regeling was gebaseerd op de volgende principes: (i) de secretaris-generaal wordt benoemd op basis van een internationaal georganiseerde kandidaatstelling en duidelijke selectieregels; (ii) iemand kan maximum voor twee opeenvolgende mandaten benoemd worden; (iii) het Uitvoerend Comité kan voorstellen dat de uittredende secretaris-generaal na zijn eerste mandaat bij geheime stemming herbenoemd wordt zonder de procedure van (i) te moeten doorlopen.

Het Uitvoerend Comité heeft het voorstel van de Twaalf Plus-groep overgenomen, met dien verstande dat het mandaat niet één maar twee maal zou kunnen worden vernieuwd (na open competitie of rechtstreeks door een stemming in de Raad).

De Raad zal zich tijdens de volgende assemblee over dat amendement uitspreken.

- **Comité voor de mensenrechten van parlementsleden**

Het [Comité voor de mensenrechten van parlementsleden](#) onderzoekt concrete gevallen van mensenrechtenschendingen waar parlementsleden het slachtoffer van zijn. Het bestaat sinds 1976 en wordt wereldwijd erkend als een uniek en gezaghebbend instrument voor de bescherming van parlementsleden in de uitoefening van hun functie. Het comité vergadert met gesloten deuren en stelt over alle onderzochte gevallen een rapport met aanbevelingen op. Wanneer discrete demarches bij de autoriteiten van het betrokken land niets uithalen, wordt het rapport in de openbaarheid gebracht.

De vijf leden van het Comité : zittend vooraan, dhr. Pimentel, voorzitter (Filippijnen); achter hem senator Mahoux, mevr. Green (Mexico), mevr. Carstairs (Canada) en mevr. Benarous (Algerije).

Het comité bestaat uit 5 verkozen leden en evenveel plaatsvervangers. **Dhr. Mahoux** is sinds april 2007 lid van het comité voor een periode van vijf jaar.

Tijdens de assemblee in Bangkok onderzocht het comité de toestand van 293 parlementsleden uit 32 landen, waaronder 9 nieuwe gevallen. Het hield dertien hoorzittingen met officiële delegaties en getuigen.

De dossiers van 253 parlementsleden uit 22 landen werden in de openbaarheid gebracht en aan de Raad voorgelegd (Afghanistan, Bangladesh, Belarus, Burundi, Cambodja, Colombia, D.R. Congo, Ecuador, Eritrea, Filippijnen, Libanon, Madagaskar, Maleisië, Mongolië, Myanmar, Niger, Palestina/Israël, Rusland, Rwanda, Sri Lanka, Turkije en Zimbabwe). Het Comité lichtte zijn werkzaamheden ook toe tijdens een persconferentie.

Drie gevallen werden voor het eerst in de Raad besproken:

- dat van de Colombiaanse gewezen senator Alvaro Araújo Castro, die veroordeeld werd na een onbillijk proces zonder mogelijkheid om beroep aan te tekenen (wegens zijn parlementair statuut);

- dat van dhr. Anwar Ibrahim uit Maleisië, over wie het Comité al voor de tweede keer een dossier in behandeling heeft: na zijn verkiezingsoverwinning als leider van de oppositie in 2008 werd tegen hem een nieuw proces wegens sodomie aangespannen, dat klaarblijkelijk even onbillijk verloopt als het vorige (waarin zijn veroordeling uiteindelijk geannuleerd werd);
- dat van mevr. Galina Starovoitova, de Russische mensenrechtenactiviste die in 1998 in Sint-Petersburg vermoord werd, nadat zij een aantal hooggeplaatsten van corruptie beschuldigd had: de zaak werd nooit opgehelderd (enkel de uitvoerders van de moord werden gevat; de opdrachtgevers werden nooit geïdentificeerd).

De zaak van de dertien parlementsleden uit de D. R. Congo van wie het mandaat in mei 2007 door het Hooggerechtshof op willekeurige gronden ongeldig verklaard werd, kon met gunstig gevolg worden afgesloten. Dank zij een tussenkomst van de voorzitters van de Congolese Nationale Assemblée en Senaat, krijgen de betrokkenen financiële genoegdoening voor de geleden schade.

Ook andere gevallen kenden een gunstige evolutie, onder andere dat van het Afghaanse vrouwelijke parlements lid Malalai Joya, wiens mandaat geschorst werd omdat zij op de televisie kritiek geuit had op collega's parlementsleden. De aanklacht van het parlement tegen haar werd ingetrokken en zij zal zich ongehinderd kandidaat kunnen stellen voor de parlementsverkiezingen later dit jaar. Het comité blijft erop aandringen dat de betrokkene voor de resterende duur van haar mandaat opnieuw zitting kan nemen in het parlement.

Verder kon de zaak betreffende Niger afgesloten worden.

Na de ontbinding van het parlement van Niger in mei 2009 door president Tandja, die bij referendum de grondwet wilde laten veranderen om langer aan te kunnen blijven, werden alle uittredende parlementsleden beschuldigd van het opstrijken van onrechtmatige vergoedingen en voordelen. Een aantal van hen, onder andere twee quaestoren van de Nationale Assemblée, werden gevangen gezet en de parlementsvoorzitter ontvluchtte het land uit schrik gearresteerd te worden.

Het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden stuurde een **delegatie onder leiding van dhr. Mahoux** naar Niger van 30 november tot 1 december 2009. De delegatie concludeerde dat de beschuldigingen tegen de oud-parlementsleden vooral politiek gemotiveerd waren maar erkende dat de rechtsbasis van bepaalde voordelen die de Nationale Assemblée aan haar leden in het verleden toegekend had, betwistbaar was. De delegatie vroeg de vrijlating van de betrokken quaestoren en stelde een billijke regeling inzake terugbetaling van sommige vergoedingen voor.

Kort na het bezoek van de delegatie werden de gearresteerde oud-parlementsleden inderdaad vrijgelaten en werd een dialoog opgestart in verband met het probleem van de vergoedingen, dat dan ook goed op weg leek naar een oplossing. In februari 2010 werd president Tandja zelf afgezet door een militaire staatsgreep.

[Lijst van de aangenomen resoluties](#)

• **Comité Midden-Oosten**

Dhr. de Donnea is sinds oktober 2008 lid van het [comité Midden-Oosten](#) voor een periode van vier jaar (hij was al plaatsvervangend lid sinds oktober 2007).

Het comité werd begin van de jaren 1990 opgericht om het vredesproces in het Midden-Oosten te volgen, daarover verslag uit te brengen in de IPU en in de mate van het mogelijke een bemiddelende rol te spelen tussen de betrokken partijen op parlementair niveau.

In afwezigheid van de voorzitter van het comité, Ann Clwyd (Verenigd Koninkrijk), leidde dhr. de Donnea de vergaderingen in Bangkok.

Het comité had jarenlang de gewoonte om tijdens de IPU-assemblees een hoorzitting met de aanwezige Israëlische en Palestijnse delegaties te houden. De laatste tijd, en vooral sinds de oorlog in Gaza, is dat niet meer gelukt. Daarom besloot het comité tijdens de vorige zitting om delegaties van het Israëlische en het Palestijnse parlement afzonderlijk uit te nodigen voor vergaderingen op de zetel van de IPU in Genève buiten het kader van de assemblees. Enkel het Palestijnse parlement is op die uitnodiging ingegaan. De Palestijnse delegatie gaf te kennen dat rechtstreekse gesprekken met Israël, ook op parlementair niveau, uitgesloten zijn, zolang Israël nederzettingen blijft bouwen in de bezette gebieden.

Ook in Bangkok slaagde het comité er niet in de Israëlische en de Palestijnse delegaties samen te brengen. Het heeft ze wel afzonderlijk gehoord en het conflict in het Midden-Oosten ook besproken met de delegaties van Egypte en Turkije.

Na afloop keurde het comité een korte verklaring goed waarin Israël opgeroepen wordt zijn nederzettingsactiviteiten in de bezette gebieden te stoppen. De verklaring brengt in herinnering dat de principes en het algemene kader voor een omvattend vredesakkoord welbekend zijn. Wat ontbreekt, is de wil om concrete stappen te zetten die tot zo een akkoord kunnen leiden. Beide partijen worden opgeroepen terug te keren naar de onderhandelingstafel. Als blijk van goede wil zou Israël moeten overgaan tot de vrijlating van de oudste politieke gevangenen en van de gedetineerde vrouwen en kinderen. De Palestijnen dienen zich te onthouden van raketaanvallen op Israëlische doelwitten.

De verklaring (te vinden in de [IPU-brochure met de resultaten van de zitting](#), p. 59) werd nadien goedgekeurd in de Raad. Israël en Syrië maakten voorbehoud bij bepaalde onderdelen van de tekst. Iran verwierp de verklaring in haar geheel.

Het comité beraadde zich ook over zijn eigen samenstelling, die zowel geografisch als qua gender weinig evenwichtig is. Het comité bestaat uit vijf leden en vijf plaatsvervangers, die op persoonlijke titel gekozen worden. Zeven van de tien zijn mannen en slechts twee geopolitieke groepen zijn in het comité vertegenwoordigd (zeven leden uit de Twaalf Plus-groep en drie Aziatische leden). Het comité stelt voor het aantal leden en plaatsvervangers uit te breiden tot zeven, waarvan maximum vier van hetzelfde geslacht. De bijkomende plaatsen zouden zo veel mogelijk naar parlementsleden van nog niet vertegenwoordigde regio's moeten gaan.

Het comité besliste ook om op een volgende vergadering het conflict in het Midden-Oosten vanuit een genderperspectief te bekijken.

Dhr. de Donnea licht de verklaring van het comité Midden-Oosten toe in de Raad.

6. Groep van de Twaalf Plus

De [groep van de Twaalf Plus](#) is de grootste van de zes geopolitieke groepen in de IPU (46 landen). Hij omvat de meeste landen die lid zijn van de Raad van Europa plus Israël, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. Afgevaardigden van de leden van de groep (in principe twee per land) vergaderen vlak voor en tijdens de IPU-assemblee om hun standpunten in de mate van het mogelijke op elkaar af te stemmen.

John Austin (Verenigd Koninkrijk), voorzitter van de Twaalf Plus sinds oktober 2006, leidde de werkzaamheden van de groep in Bangkok voor de laatste keer, aangezien hij geen kandidaat meer was voor de volgende parlementsverkiezingen in zijn land (mei 2010). Tijdens de assemblee in oktober zal de groep een nieuwe voorzitter verkiezen. Tot dan neemt ondervoorzitter Robert del Picchia (Frankrijk) het voorzitterschap *ad interim* waar.

Het stuurcomité van de groep, dat de werkzaamheden voorbereidt, vergaderde in Londen op 1 maart 2010. Als gewezen voorzitter van de groep (2003-2005) woonde dhr. Versnick die vergadering bij.

Dhr. de Donnea en **dhr. Versnick** namen meermaals het woord tijdens de vergaderingen van de Twaalf Plus-groep in Bangkok.

- Dhr. Versnick bracht in de groep verslag uit over de besprekingen in het Uitvoerend Comité in verband met de financiën van de IPU, de modaliteiten van de herfstassemblee van 2012 in Quebec, de inhoud van een mogelijke nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de VN en de kwestie van de **omvorming van de IPU tot verdragsorganisatie**.

Over die laatste kwestie werd in de groep uitvoerig en tijdens verschillende vergaderingen gediscussieerd. De secretaris-generaal van de IPU kwam het idee in de groep toelichten maar kon het scepticisme bij veel leden niet wegnemen.

Er waren vooral twijfels over de voordelen van zo een hervorming (meer bepaald de meerwaarde voor de parlementen en de parlementsleden zelf), over de haalbaarheid (zullen de regeringen bereid zijn bij verdrag een organisatie op te richten waarin de staten vertegenwoordigd zijn door hun parlement en niet door hun regering?), over de mogelijke ontwrichtende gevolgen voor de IPU als organisatie (minstens in een overgangperiode zouden er twee categorieën van leden zijn: parlementen van landen die het verdrag ondertekend hebben en parlementen van landen die dat (nog) niet gedaan hebben), over de financiële implicaties voor de lidstaten en over de rol van de Wereldconferentie van parlementsvoorzitters in de hele discussie.

Dhr. de Donnea zei dat hij niet principieel tegen een verdrag was maar dat hij bang was dat de IPU daar te veel energie in zou steken. Voor hem was de versterking van de relatie met de Verenigde Naties het belangrijkste. De vraag is of de omvorming van de IPU tot verdragsorganisatie daarvoor het meest efficiënte middel is.

Dhr. Versnick beklemtoonde dat de IPU er vooral over moest waken dat zij en geen andere instantie (zoals een Parlementaire Assemblee van de Verenigde Naties, waar sommigen voor pleiten) de parlementaire dimensie levert die de VN nodig heeft en ook meer en meer zelf wenst. Een verdragsbasis zou de IPU in dat debat optimaal positioneren zonder de autonomie van de organisatie in gevaar te brengen. De IPU wil geen onderdeel van de VN worden maar heeft wel behoefte aan een duidelijker juridisch statuut dan nu het geval is. Een verdrag zou betekenen dat de regeringen expliciet de rol van de parlementen in de internationale politiek erkennen en steunen.

Uiteraard moet de haalbaarheid van het idee onderzocht worden. Spreker stelde voor dat elke delegatie het in eigen land met het ministerie van Buitenlandse Zaken zou bespreken. Als het idee niet voldoende steun krijgt, zal het Uitvoerend Comité van de IPU er niet mee doorgaan.

Er waren echter ook sprekers die principieel tegen het idee van een geïnstitutionaliseerde relatie tussen de IPU en de VN waren (en dat dus ook geen goed argument vonden om van de IPU een verdragsorganisatie te maken). Zij vonden dat de IPU op de huidige weg moest voortgaan en zich ertoe moest beperken de parlementen te helpen om het optreden van de regering van hun land in de VN en andere multilaterale organisaties beter te controleren.

De conclusie was dat het debat diende te worden voortgezet om zo mogelijk tijdens de volgende assemblee in oktober tot een duidelijk standpunt van de groep te komen. De voorzitter stelde voor om eerst te zien hoe de parlementsvoorzitters op hun conferentie in juli zouden reageren en daarna een schriftelijke consultatie te houden onder de leden om het debat voor te bereiden.

- Dhr. de Donnea bracht in de groep verslag uit over de werkzaamheden in de Tweede Commissie in verband met zijn **rapport en resolutie over Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking**. Hij drong aan op een sterke vertegenwoordiging van de groep in het redactiecomité van de commissie, omdat hij vreesde dat de aanbeveling aan de nieuwe donorlanden om ook de OESO-regels inzake ontwikkelingshulp te volgen, anders onder druk van India, China en Iran zou sneuvelen. Dat is uiteindelijk niet gebeurd. Dhr. de Donnea sprak dan ook na afloop van de werkzaamheden in het redactiecomité zijn tevredenheid uit over het bereikte resultaat.
- Dhr. de Donnea bracht ook verslag uit over de werkzaamheden van het **comité voor het Midden-Oosten**. De voorzitter van de groep verheugde zich over het feit dat het comité blijkbaar een nieuwe dynamiek gevonden had en meende dat een goed functionerend comité kon voorkomen dat er tijdens elke assemblee gediscussieerd werd over de goedkeuring van een urgentiepunt over het Israëlisch-Palestijnse conflict.

7. Andere activiteiten van de Belgische delegatie

- Voor de afreis had de voorzitter van de delegatie, **dhr. de Donnea**, een ontmoeting met de ambassadeur van Thailand in België, Z.E. dhr. Pisan Manawapat. De ambassadeur informeerde dhr. de Donnea over de toestand in zijn land.
- De **Belgische delegatie** ontmoette de Belgische ambassadeur in Bangkok, dhr. Rudi Veestraeten.

De ambassade organiseerde voor de delegatie een briefing over de toestand in Thailand en de omliggende regio (Laos, Cambodja, Myanmar).

Naast de ambassadeur en ambassaderaad Michael Wimmer namen twee externe experts aan de briefing deel:

- dhr. Jean-Noel Wetterwald, regionaal afgevaardigde Zuid-Oost-Azië van het Hoog Commissariaat voor de vluchtelingen van de VN;
 - dhr. Thant Myint U, historicus en Birmakenner – dhr. Thant is de kleinzoon van voormalig UNO-secretaris-generaal U Thant en zelf gewezen VN-ambtenaar en gewezen directeur van International IDEA.
-